

Zánik smluvní povinnosti v případě mimořádné události

Pokud se smlouva českým právem řídí, pak výskyt mimořádné události, která znemožní plnění smluvní povinnosti, může znamenat několik věcí. Mimořádná událost typu války, **epidemie** nebo přírodní katastrofy **většinou nezpůsobí automatický zánik smlouvy z důvodu nemožnosti plnění**. Muselo by se totiž jednat o překážku trvalou (plnění smlouvy už nebude vůbec možné). Plnění podle českého práva není nemožné, pokud plnit nemůže smluvní partner, ale plnění může poskytnout někdo jiný, koho smluvní partner použije, tedy zajistí si za sebe náhradu. **Mezi důvody zániku smlouvy pro nemožnost plnění také nepatří zvýšená nákladnost nebo obtížnost plnění v důsledku mimořádné události**. Zákon, který by plnění smlouvy zakázal (tzv. právní nemožnost plnění) by zánik smlouvy způsobil, naopak dočasná legislativní nebo správní opatření (pro představu, například aktuální zákaz vývozu respirátorů) takový účinek nemá.

Pokud smluvní závazek nelze z důvodu mimořádné události plnit, **dostává se strana neplnící smlouvu do prodlení**. K prodlení dojde nezávisle na tom, jestli smluvní partner mimořádnou událost způsobil, podílel se na jejím vzniku, mohl vznik mimořádné události předvídat apod. **Nejvýznamnější důsledek prodlení** v takovém případě bude právo druhé smluvní strany při prodlení smluvního partnera **od smlouvy odstoupit** (za zákonem stanovených podmínek). To znamená zánik smlouvy a případně i povinnosti stran vrátit si poskytnuté plnění. Smlouvy často upravují různé důvody pro ukončení smlouvy komplexně a zákonnou úpravu odstoupení vylučují. Pak je velmi důležité nezapomenout **jasně upravit i postup pro ukončení smlouvy v případě výskytu mimořádné události**, která znemožní smluvní straně dočasně smlouvu plnit (po jaké době lze odstoupit nebo jinak smlouvu ukončit, případně zda a jak se bude vracet poskytnuté plnění).

Náhrada škody způsobené krizovým opatřením

Pokud právnícké nebo fyzické osobě vznikne škoda v příčinné souvislosti s krizovým opatřením, je **stát povinen takovou škodu nahradit**.

Musí nicméně prokázat provedení krizového opatření, vznik škody a příčinná souvislost mezi vznikem škody a opatřením

Doporučení: sbírat podklady o poklesu poptávky po službách, ztrátách v důsledku zavřených provozoven... aby bylo možné škodu uplatnit.